

Maanmittauslaitoksen tietotilinpäätös 2021

Julkaisun nimi	Maanmittauslaitoksen tietotilinpäätös 2021
Julkaisija, päivämäärä ja asianumero	Maanmittauslaitos 19.5.2022, asianumero MML 28155/00 01 00/2022
Toimeksiantaja	Maanmittauslaitoksen strategiatimi
Tekijä(t)	Korpinen Petri, Myllymäki Tarja, Niskala Maija-Liisa, Hälikkö Sari
Avainsanat	tietotilinpäätös, tiedonhallinta, tietosuoja, tietoturva, vastuullisuus, toiminnan raportointi
Tiivistelmä	<p>Maanmittauslaitoksen vuoden 2021 tietotilinpäätös on Maanmittauslaitoksen johdolle, asiakkaille ja eri sidosryhmille tarkoitettu kuvaus Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan kokonaisuudesta.</p> <p>Tietotilinpäätös on osa Maanmittauslaitoksen vastuullista tiedon hallintaa ja raportointia. Siinä tehdään näkyväksi Maanmittauslaitoksen keskeiset periaatteet ja käytännöt, jotka koskevat vastuullista ja turvallista tietojen käsittelyä ja hyödyntämistä. Hyvään ja avoimeen hallintoon kuuluu huolehtia tietosuojasta ja tietoturvasta. Tiedon merkityksen kasvaessa tietotilinpäätöksen laatiminen on yhä tärkeämpää, ja se on osoitus hyvän hallinnon periaatteiden noudattamisesta.</p> <p>Eri asiantuntijat Maanmittauslaitoksessa ovat koostaneet vuoden 2021 tietotilinpäätöksen. Käsiteltävät tietokokonaisuudet ovat kiinteistö-, huoneisto-, kartta- ja paikka-, tutkimus- sekä arkistotiedot. Asiakkaiden käyttämistä asiointi- ja yhteydenottotavoista sekä Maanmittauslaitoksen eri palveluista luovutetuista tietomääristä esitellään keskeisiä tunnuslukuja. Maanmittauslaitos pyrkii toiminnassaan lisäämään tiedon helppoa saatavuutta, laatua ja ymmärrettävyyttä. Tietotilinpäätöksen lopuksi esitetään arvio nykyisestä tiedonhallinnan tilasta sekä kehittämiskohteista.</p>
Muut tiedot	

Sisällysluettelo

1 Johdanto	2
2 Tietotilinpäätöksen tavoite ja rajaukset	2
3 Yleistä tiedon hallinnasta Maanmittauslaitoksessa	3
3.1 Yhtenäinen tiedon hallinta ja menetelmä	3
3.2 Sovellettavat säädökset	3
3.3 Tietojen suojauksen ja luovuttamisen periaatteet	5
3.4 Tietojen käsittelyn seuranta	5
3.5 Turvallisuustyö	5
3.6 Henkilötietojen käsittely	6
3.7 Tietojen käsittelyyn liittyvät pyynnöt	6
3.8 Tiedonhallinnan osaamisen kehittäminen	7
4 Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan kokonaisuudet	7
4.1 Yleistä	7
4.2 Maaomaisuuden hankinta ja kauppahintatiedot	9
4.3 Kiinteistön omistuksen rekisteröinti ja käyttäminen vakuutena	9
4.4 Kiinteistön ulottuvuuden ja oikeuksien selvittäminen	10
4.5 Kiinteistöjen yhteisten alueiden hallinto	11
4.6 Yksityisteiden hallinto	11
4.7 Osakehuoneistojen omistuksen rekisteröinti ja käyttäminen vakuutena	11
4.8 Sijainnin esittäminen	12
4.9 Ilmakuvaus- ja laserkeilaustoiminta	12
4.10 Maastoa kuvaavan tiedon ylläpito	13
4.11 Paikannimet	13
4.12 Osoitetietojen hallinta	13
4.13 Kuntajako ja siihen pohjautuvat muut aluejaot	14
4.14 Paikkatietoaineistojen ja -palvelujen löydettävyys	14
4.15 Arkistoaineistot	14
4.16 Tutkimustiedot	15
4.17 Muita tietoja	15
5 Tietojen luovutus ja palvelut verkossa	16
5.1 Asiointi- ja yhteydenottotavat	16
5.2 Tiedot ja asiointi verkossa	17
5.3 Tiedonsiirron palvelut	17
5.4 Avoin data	18
5.5 Tilastot	19
6 Yhteenveto ja kehittämiskohteet	19

1 Johdanto

Maanmittauslaitos turvaa maanomistuksen ja luototusjärjestelmän ylläpitämällä tietoja kiinteistöistä ja osakehuoneistoista sekä huolehtimalla niiden omistusoikeuksien rekisteröinnistä ja kiinnityksistä. Lisäksi Maanmittauslaitos ylläpitää maastotietoja ja tuottaa karttoja, ilmakuvia sekä laserkeilausaineistoja koko Suomesta. Maanmittauslaitoksessa tehdään myös kansainvälistä paikkatietoalan tutkimus- ja asiantuntijatyötä.

Maanmittauslaitoksen strategiassa tunnistettuna muutostekijänä on tiedon merkityksen kasvaminen yhteiskunnan eri tasoilla. Maanmittauslaitoksen ylläpitämät tiedot varmistavat yhteiskunnan vakautta. Tietoa käytetään sähköisten palvelujen pohjana ja samalla tieto on keskeistä esimerkiksi tekoälyn ja automaattisten päätöksentekojärjestelmien hyödyntämisessä. Tiedon tulee olla laadukasta, oikea-aikaista ja saatavilla, jotta sitä voidaan käyttää uusien ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Tämä asettaa Maanmittauslaitokselle tarpeen huolehtia tuottamansa ja hallitsemansa tiedon laadusta. Samalla tietoa on käsiteltävä turvallisesti ja sen suojaamisesta on huolehdittava.

Tiedon merkitys toiminnan suunnittelussa, seurannassa ja johtamisessa on keskeisessä roolissa Maanmittauslaitoksessa ja koko yhteiskunnassa. Tiedon tarpeellisuus päätöksenteossa on tunnistettu. Vastuullisena julkisen hallinnon viranomaisena Maanmittauslaitoksella on velvollisuus huolehtia hallitsemansa tiedon ajantasaisuudesta, oikeellisuudesta, saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Tiedon tulee olla tiedon tarvisijoille hyödyllistä ja merkityksellistä, ja sillä tulee olla vaikuttavuutta käyttäjien näkökulmasta katsottuna.

Maanmittauslaitos kerää henkilötietoja lakisäätteisten velvoitteidensa noudattamiseksi ja yleistä etua koskevien tehtävien suorittamiseksi tai Maanmittauslaitokselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan henkilötietojen käsittelyä koskevia periaatteita ja muita tietosuojalainsäädäntöön perustuvia vaatimuksia. Maanmittauslaitoksen tulee rekisterinpitäjänä osoittaa, että näitä periaatteita ja vaatimuksia noudatetaan Maanmittauslaitoksen toiminnassa.

2 Tietotilinpäätöksen tavoite ja rajaukset

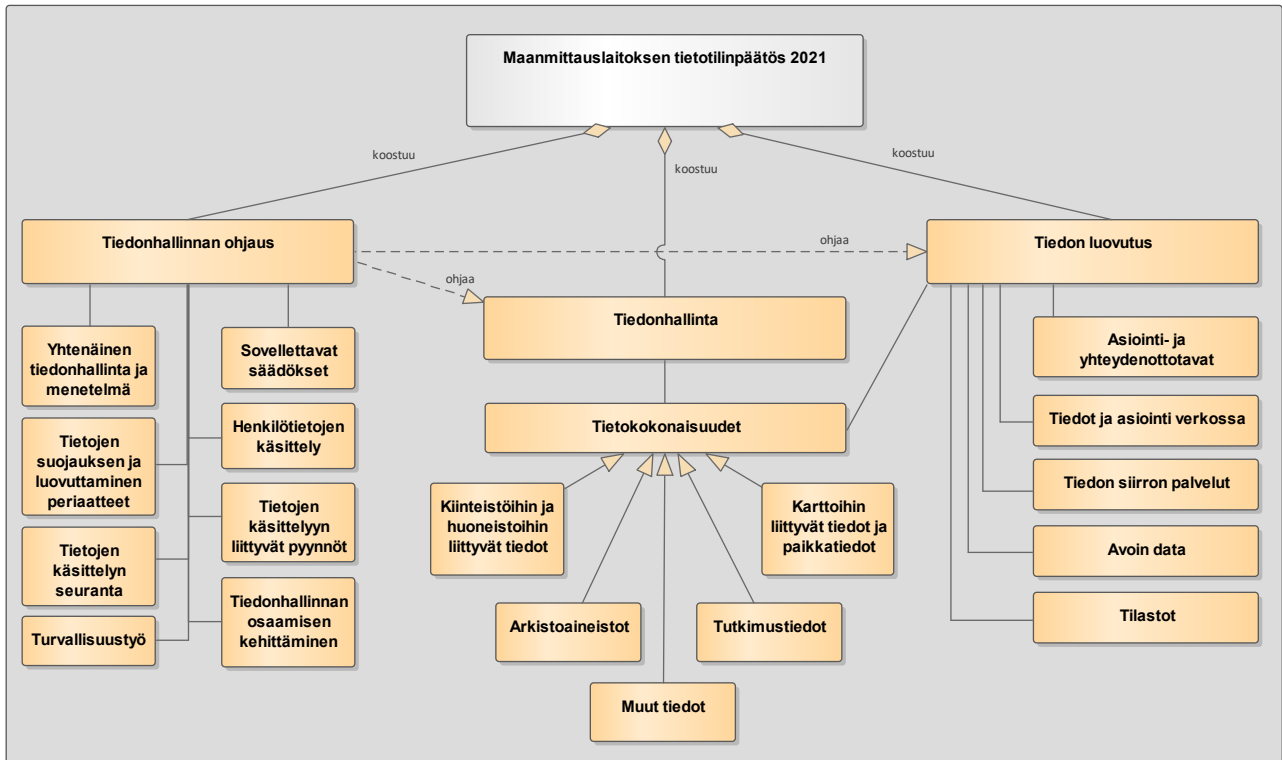
Tietotilinpäätöksen tavoite on antaa Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnasta yleiskuva asiakkaille ja sidosryhmille sekä viestiä henkilötietojen käsittelyä koskevien velvoitteiden noudattamisesta Maanmittauslaitoksen toiminnassa. Maanmittauslaitoksessa tietotilinpäätöstä käytetään sisäisesti tietojohdamisen tukena. Se auttaa johtoa valvomaan ja arvioimaan tietojen käsittelyn ja hallinnan nykytilaa ja ohjaamaan resursseja toiminnan kehittämiseen.

Tietotilinpäätös kuvaa yleisellä tasolla oleelliset tiedonhallinnan käytännöt ja menetelmät sekä esittelee Maanmittauslaitoksen tehtävien mukaiset tietojen hallinnan kokonaisuudet, yleisesti perusteet kyseisten tietojen ylläpidolle sekä lyhyesti, miten tietojen hallinta ja luovutus tapahtuu. Lisäksi tietokokonaisuuksista eritellään tärkeimmät tiedot ja joitakin tietojen hallintaa kuvaavia tunnuslukuja vuodelta 2021. Tiedoista kuvataan niiden yhteiskunnallinen tarkoitus ja merkittävyys.

Tietotilinpäätös on osa toiminnan raportointia Maanmittauslaitoksen tilinpäätöksen, vastuullisuusraportin sekä tietosuojavastaavan tilinpäätöksen ohella. Tietotilinpäätös on myös osa tietosuojalainsäädännössä tarkoitettua henkilötietojen käsittelyä koskevien velvoitteiden noudattamiseen liittyvää osoitusvelvollisuutta.

Tietojen sisältöä ja tietokohteiden lukumääriä (mm. kiinteistöjä ja maastotietojen kohteita) ei kuvata tarkemmalla tasolla. Osa tiedonhallinnan menetelmistä ja käytänteistä ei ole turvallisuussyistä julkista tietoa. Eri verkkopalvelujen käytön ja tietojen luovutusmäärien avulla kuvataan tietopalvelujen laajuutta.

Maanmittauslaitoksen toiminnan tunnusluvut ja niiden kehittymisen analyysit löytyvät vuoden 2021 tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Lisäksi Maanmittauslaitos on julkaissut Maanmittauslaitoksen vuositilastot 2021 -julkaisun, josta löytyy tärkeimpiä toimialaan liittyviä tilastotietoja. Maanmittauslaitoksen vuoden 2021 toiminnan vastuullisuudesta on tehty vastuullisuusraportti.

Kuva 1. Maanmittauslaitoksen vuoden 2021 tietolinjätöksen sisältö

3 Yleistä tiedon hallinnasta Maanmittauslaitoksessa

3.1 Yhtenäinen tiedon hallinta ja menetelmä

Kokonaisvaltainen tietojen hallinta edellyttää systemaattista tapaa suunnitella, kehittää ja kuvata tietojen käsittelyä. Maanmittauslaitoksen muutoksenhaallintamalli edellyttää toiminnan nyky- ja tavoite-tilan kuvaamista. Järjestelmällisesti ja yhtenäiseen rakenteeseen tehtävät kehittämisen kuvaukset mahdollistavat laitostasaisen tiedonhallinnan kokonaisuuden tarkastelun.

Muutoksenhaallintatyössä käytetään kokonaisarkkitehtuurimenetelmää. Työssä noudatetaan soveltuvin osin kansainvälisesti laajassa käytössä olevaa TOGAF-arkkitehtuuriviitekehystä sekä julkisen hallinnon Kokonaisarkkitehtuurin suunnittelu ja kehittäminen -suositusta (JHS 179).

Syksyn 2021 aikana toiminnan ja palvelujen kehittämisen menettelyjä ja ohjeita koottiin osaksi Maanmittauslaitoksen vuoden 2022 alussa käyttöönotettua digitalisaatiomallia.

3.2 Sovellettavat säädökset

Maanmittauslaitos noudattaa tietojen käsittelyssä ja tiedonhallinnassa kansallisia ja kansainvälisiä säädöksiä, joista keskeisimmät on esitetty kuvassa 2.

koskevat tiheästi tai reaaliaikaisesti päivittyvän tiedon (niin sanotun dynaamisen datan) sekä arvokaiden tietoaineistojen luovuttamista ja saatavuutta. Muutosten taustalla on uudelleenlaadittu EU:n direktiivi (2019/1024) avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä ja sen pohjalta laadittavasta kansallisesta lainsäädännöstä.

Vuonna 2020 voimaan tullut laki (302/2020) covid-19-pandemian aikaisesta väliaikaisesta menettelyistä kiinteistönmuodostamislaisissa tarkoitettujen toimituskokousten järjestämisestä sähköisinä kokouksina tai kirjallisena menettelynä päättyi vuoden 2021 lopussa.

3.3 Tietojen suojaus ja luovuttamisen periaatteet

Maanmittauslaitoksessa työskenteleviä noin 1700 henkilöä sitoo julkisuuslaki, jonka perusteella heillä on salassa pidettäviä tietoja koskeva salassapitovelvollisuus, vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto. Maanmittauslaitokseen sopimussuhteessa olevien toimittajien kanssa on erikseen sovittu salassapidosta.

Maanmittauslaitoksessa noudatetaan omaa käyttöoikeus- ja pääsynhallintapolitiikkaa sekä käyttöoikeus- ja pääsynhallintaperiaatteita. Lähtökohtana on, että Maanmittauslaitoksen palveluksessa olevilla henkilöillä on pääsy vain työtehtävien suorittamisen kannalta välttämättömiin tietoihin.

Tietoja luovuttamisen osalta tiedonsaantioikeus on aina säännelty laissa. Käyttöoikeudet Maanmittauslaitoksen tietoihin perustuvat joko sopimukseen tai asiakassuhteeseen. Julkisuuslain mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia. Salassa pidettävistä asiakirjoista on erilliset menettelytavat ja ohjeet. Maanmittauslaitoksen tietopalvelumenettelyn ohje sisältää tietojen luovuttamisen periaatteet. Se julkaistiin vuonna 2020 ulkoisilla verkkosivuilla.

Maanmittauslaitos on sitoutunut tutkimuksen ja tieteen avoimuuden edistämiseen sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattamiseen. Maanmittauslaitoksen avoimen tieteen politiikassa on koottu periaatteet ja suositukset avoimelle julkaisemiselle, julkaisujen rinnakkaistallentamiselle sekä tutkimusaineistojen tallentamiselle ja lisensoinnille. Poliitikassaan Maanmittauslaitos suosittelee, että hankkeiden tutkimusaineistot tallennetaan avoimesti aina, kun se on mahdollista Maanmittauslaitoksen sopimusten ja lainsäädännön puitteissa.

3.4 Tietojen käsittelyn seuranta

Maanmittauslaitoksen viranhaltijoiden, työntekijöiden ja konsulttien suorittamaa tietojen käsittelyä organisaation toiminnassa, sovelluksissa, tietoverkoissa ja muussa ympäristössä todennetaan ja valvotaan lokittamalla. Maanmittauslaitoksessa noudatetaan turvallisuuspolitiikkaa sekä lokiperiaatteita ja -ohjeita. Niissä määritellään lokien käsittelyn keskeiset periaatteet, tavoitteet, organisoinnin ja vastuukysymykset sekä ohjeistetaan lokien omistajia, sovelluskehittäjiä ja lokien hyödyntäjiä toimimaan lainsäädännön ja Maanmittauslaitoksen periaatteiden mukaisesti. Periaatteet ja ohjeet koskevat soveltuvin osin myös manuaalisia lokeja, ja niissä otetaan kantaa lokien käsittelyyn järjestelmien eri elinkaaren vaiheissa.

Lokitietojen käsittelyssä noudatetaan tiedonhallintalakia. Lokitietojen keräämisellä ja lokitietoihin perustuvalla henkilötietojen käsittelyn valvonnalla on mahdollista varmistaa, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuojalainsäädäntöä.

3.5 Turvallisuustyö

Turvallisuustyöhön kuuluu useita osa-alueita, muun muassa tilaturvallisuus, henkilöstöturvallisuus, asiakirjaturvallisuus, varautuminen ja tietoturvallisuus. Turvallisuustyö on Maanmittauslaitoksessa jatkuvaa. Se tukee koko laitoksen toimintaa, kaikkia laitoksen henkilökuntaan kuuluvia ja laitoksen toimeksiannosta työskenteleviä henkilöitä.

Maanmittauslaitoksella on turvallisuuspolitiikka ja sitä täydentävät politiikat, kuten riskienhallinta- ja palomuuripolitiikka, sekä menettelytavat turvallisuuspoikkeamien ja riskien käsittelyyn. Maanmittauslaitoksen tutkimustoiminnalla ja osalla turvallisuustoiminnan johtamista on voimassa oleva alan sertifikaatti ja sitä tukeva soveltamissuunnitelma.

Riskien arviointi, jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmat, turvallisuusauditoinnit ja harjoittelu ovat keskeinen osa turvallisuuden ylläpitämistä ja kehittämistä. Maanmittauslaitoksen palvelutuotannolle tehdään turvallisuustoimia käyttäen muun muassa uhkamallinnusta, tietoturvatestausta, riskianalyysiä, keskeytysvaikutusanalyysiä ja jatkuvuussuunnitelmia.

Henkilöstön turvallisuustietoisuus on hyvällä tasolla ja poikkeamista ilmoitetaan herkästi. Poikkeamalla tarkoitetaan tahallista tai tahatonta tapahtumaa, jonka seurauksena Maanmittauslaitoksen vastuulla olevien tietojen ja palvelujen eheys, luottamuksellisuus tai tarkoituksenmukainen käytettävyys on tai saattaa olla vaarantunut. Vuonna 2021 käsiteltyjen poikkeamien määrä (noin 40) pysyi edellisen vuoden tasolla. Poikkeamia havaittiin kaikilla turvallisuuden osa-alueilla asiakirjoista verkkomaailmaan. Poikkeamat käsiteltiin organisaation sisäisesti ja tarvittaessa tehtiin muutoksia toimintatapoihin ja turvallisuusohjeistuksiin

3.6 Henkilötietojen käsittely

Henkilötietojen käsittelyä säännellään EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa, tietosuoja-asetusta täydentävässä ja täsmentävässä kansallisessa tietosuojalaissa sekä mahdollisesti erityislainsäädännössä. Maanmittauslaitoksen oikeus käsitellä henkilötietoja, kuten luonnollisen henkilö nimi- ja yhteystietoja, perustuu siihen, että henkilötietojen käsittely on tarpeen Maanmittauslaitoksen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi, Maanmittauslaitokselle kuuluvan yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai Maanmittauslaitokselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

Maanmittauslaitos on rekisterinpitäjänä velvollinen osoittamaan, että se noudattaa henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetuksen sisältämiä henkilötietojen käsittelyn periaatteita, kuten käyttötarkoitussidonnaisuuden ja tietojen minimoinnin periaatteita. Esimerkiksi henkilötietojen käsittelytoimissa ja järjestelmissä sekä näiden suunnittelussa ja kehittämisessä tietosuoja otetaan huomioon kaikissa käsittelyvaiheissa.

Maanmittauslaitoksen tietosuojavastaava huolehtii laissa säädetyistä tehtävistä. Näitä ovat muun muassa henkilöstön osaamisen lisääminen tietosuoja-asioissa, henkilötietojen käsittelijöiden neuvonta ja tietosuojan toteutumisen seuranta sekä yhteydenpito tietosuojavaaltuutetun kanssa. Tietosuojavastaavan tukena toimii laitostasoinen tietosuoja-asiantuntijoista koostuva ryhmä.

Maanmittauslaitos arvioi henkilötietojen käsittelyyn liittyviä tietosuojariskejä ja on tehnyt toimia riskien pienentämiseksi. Tietosuoja-asetus edellyttää, että turvallisuustoimenpiteet suoritetaan riskien arvioinnin pohjalta. Vuonna 2021 painotettiin vaikutustenarvioinnin tekemisen merkitystä sovelluskehityksessä ja lainsäädännön laadinnassa.

Maanmittauslaitoksessa on käytössä erilliset, henkilötietojen käsittelyä koskevat ehdot, joilla sovietaan palveluntarjoajien kanssa henkilötietojen käsittelystä. Lisäksi Maanmittauslaitoksen hankintaohjeeseen sisältyy erillinen ohje tietosuojavaatimusten huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa. Vuonna 2021 ohjetta päivitettiin täsmentämällä, millä edellytyksin henkilötietoja voidaan siirtää EU:n ja ETA:n ulkopuolelle.

Maanmittauslaitoksella on toimintaohjeet henkilötietojen tietoturvaloukkaustilanteisiin. Vuonna 2021 toteutettiin korjaavia toimenpiteitä, joiden tarve havaittiin auditoinneissa ja sisäisessä tarkastuksessa.

Maanmittauslaitoksessa todettiin 41 henkilötietojen tietoturvaloukkausta tai sen epäilyä vuonna 2021. Maanmittauslaitos teki rekisterinpitäjänä tietosuojavaaltuutetulle seitsemän ilmoitusta henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta. Yhdessätoista tapauksessa henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta ilmoitettiin rekisteröidylle.

3.7 Tietojen käsittelyyn liittyvät pyynnöt

Maanmittauslaitoksen käsittelemät henkilötiedot on ryhmitelty kokonaisuuksiin, joissa henkilötietojen käyttötarkoitus on sama. Kokonaisuuksista on laadittu rekisteröityjen informoimiseksi yhdeksän selostetta, joissa kuvataan tarkemmin henkilötietojen käsittelyä. Ne ovat Maanmittauslaitoksen ulkoisilla verkkosivuilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Tietosuoja-asetuksessa säädetään, että rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy tietoihinsa. Maanmittauslaitos otti vuonna 2021 käyttöön asiakkaan yhteydenottoa edistävät suomen- ja ruotsinkieliset lomakkeet ohjeineen. Maanmittauslaitokselle tehtiin kolme edellä tarkoitettua tarkastuspyyntöä vuonna 2021.

Edellä olevan lisäksi Maanmittauslaitoksessa laadittiin yhtenäistä toimintatapaa tukevat suomen- ja ruotsinkieliset mallit julkisuuslaissa tarkoitetuille, tiedon antamisasioista annettaville vastauksille, päätöksille ja valitusosoituksille.

Vuonna 2021 ratkaistiin yhteensä 21 julkisuuslaissa tarkoitettua yhteystietojen salassapitoa koskevaa pyyntöä. Pyyntöä voi tehdä, jos henkilöllä on perusteltu syy epäillä itsensä tai perheensä terveyden tai turvallisuuden tulevan uhatuksi yhteystietojen paljastumisella. Maanmittauslaitoksessa hoidetaan keskitetysti yhteydenotot Digi- ja väestötietoviraston myöntämässä turvakiellossa oleviin henkilöihin, ja vuonna 2021 kirjaamo huolehti 902 yhteydenotosta.

Henkilö voi tehdä lokiselvityspyynnön Maanmittauslaitokselle, jos hänellä on etuihinsa, oikeuksiinsa tai velvollisuuksiinsa liittyvä perusteltu syy epäillä, että hänen henkilötietojaan on käsitelty ilman laissa säädettyä perustetta. Lähtökohtaisesti lokitiedot ovat kuitenkin salassa pidettäviä. Maanmittauslaitoksessa käsiteltiin kolme lokiselvityspyyntöä vuonna 2021.

3.8 Tiedonhallinnan osaamisen kehittäminen

Vuonna 2021 Maanmittauslaitos osallistui kahteen valtionhallinnon organisaatioille suunnattuun yhteistoimintaharjoitukseen. Tavoitteena oli parantaa jatkuvuuden hallintaa, viestintää sekä yhteistyötä viranomaisten kanssa.

Julkishallinnon henkilöstölle tarkoitettun tietosuojan verkkokurssin suorittaminen on pakollinen osa sekä uusien työntekijöiden että konsulttien perehdyttämistä Maanmittauslaitoksessa. Osa henkilöstöstä suoritti myös tietosuojan verkkokurssin jatko-osan. Tietosuojasta järjestettiin neljä tietosuoja-koulutusta ja seitsemän turvallisuusperehdytystä.

Vuoden aikana 98 % Maanmittauslaitoksen henkilöstöstä suoritti Hyvät toimintatavat -verkkokurssin, jossa perehdytään voimassa olevaan lainsäädäntöön ja hyvän hallinnon periaatteisiin.

Maanmittauslaitoksen kokonaisarkkitehtuuriosaamista tukevia arkkitehtuuriviitekehyksen (TOGAF) koulutuksia jatkettiin vuonna 2021. Sertifiointeihin tähtääviin koulutuksiin osallistui 13 henkilöä. Samasta aihepiiristä järjestettiin päivän mittaisia tutustumiskoulutuksia, joihin osallistui 37 henkilöä.

Maanmittauslaitoksen tiivis asiantuntijayhteistyö eri organisaatioiden kanssa on myös osa kouluttamista. Yhteistyö jatkui säännöllisenä vuonna 2021.

4 Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan kokonaisuudet

4.1 Yleistä

Maanmittauslaitoksen toimintaa ja tehtäviä ohjaavat lait ja säädökset (kuva 2). Tehtävien hoitaminen edellyttää määriteltyjä vastuita ja toimintaprosesseja, ajantasaisia ohjeita, osaavaa henkilöstä, asianmukaisia työvälineitä ja riittävää valvontaa sekä resursseja edellä mainittujen ylläpitämiseen.

Tässä tietotilinpäätöksessä tiedot esitellään Maanmittauslaitoksen keskeisten tiedonhallinnan tehtävien (kuva 3) pohjalta.

Kuva 3. Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan tehtäviä

Maanmittauslaitos jatkoi tiedonhallintalakiin liittyvien velvoitteiden toteuttamista siirtymäsäännösten puitteissa. Vuoden 2021 alusta saakka asiakkaat ovat voineet tutustua Maanmittauslaitoksen asioiden ja tietojen hallintaan sekä niiden haussa käytettäviin hakutekijöihin keskitetysti, koostetun kuvauksen avulla (ns. asiakirjajulkisuuskuvaus). Kuvaus on julkisuusperiaatteen mukainen, tiedonhallintalain velvoittama ja tukee hallinnon avoimuutta.

Tiedonhallintalaissa edellytetään toimintaympäristön kuvausta (ns. tiedonhallintamalli), joka on ajantasainen ja muuttuva, viraston omaan käyttöön tarkoitettu kuvaus palveluista ja tehtävistä, tiedoista sekä toiminnassa tarvittavista sovelluksista ja ratkaisuista. Maanmittauslaitoksessa vuoden 2021 alussa hyväksytty kuvaus toteutettiin muun muassa kuvassa 3 olevien keskeisten tiedonhallinnan tehtäväkokonaisuuksien osalta viittauksina ajantasaisina pidettäviin tuotannon ja palvelujen dokumentaatioihin.

Tiedonhallintalain mukaista, julkisen hallinnon yhteentoimivuuden edistämistä varten Maanmittauslaitos määritteli Maa- ja metsätalousministeriön pyynnöstä, tehtävissään syntyviä ja säädöksissä mainittuja tietokokonaisuuksia (ns. tiedonhallintakartta). Säädösperustainen määrittely ja Maanmittauslaitoksen palveluperustainen, toiminnan kautta tehtävä määrittely tehdään eri tarpeisiin ja siitä saattaa aiheutua poikkeavia, mutta ei kuitenkaan ristiriitaisia kuvauksia.

4.2 Maaomaisuuden hankinta ja kauppahintatiedot

Maaomaisuuden – kiinteistön, sen määrääalan tai -osan – hankinta ja luovutus tehdään joko yhtäaikaaisesti sopijaosapuolten ollessa läsnä tai Maanmittauslaitoksen tarjoamassa kiinteistönvaihdon verkkopalvelussa. Kaupanvahvistaja tarvitaan hoitamaan tietyt lakisääteiset tehtävät luovutukseen liittyen. Asiakkaille tarjottavassa verkkopalvelussa nuo tehtävät, kuten henkilöiden tunnistaminen, hoidetaan automaattisesti, eikä kaupanvahvistukselle ole tarvetta näissä kiinteistönluovutuksissa.

Maanmittauslaitos ylläpitää luetteloja kaupanvahvistajien henkilö- ja virkatiedoista sekä myöntää luvat muille kuin virkansa puolesta toimiville kaupanvahvistajille. Voimassa olevia lupia oli vuoden 2021 lopussa noin 3 200.

Maanmittauslaitoksen tehtävänä on myös ylläpitää tietoja kiinteistönluovutuksista. Tiedot saadaan sekä kaupanvahvistajien ilmoituksista että verkkopalvelussa annetuista tiedoista. Tietoja ovat

- luovutuksen laji (kauppa, vaihto, lahja, jakosopimus, kiinteistökaupan esisopimus)
- kohteen tiedot
- luovutuksen osapuolet
- muut tiedot, kuten käyttötarkoitus, tiedot rakennustilanteesta, kaavoituksesta, sijainnista rannassa ja sukulaistuovutuksesta.

Vuonna 2021 kaupanvahvistajat vahvistivat yli 80 000 kiinteistönluovutusta. Verkkopalvelussa puolestaan tehtiin vuonna 2021 noin 8 000 luovutusta. Kaikista kiinteistönluovutuksista 88 % oli kauppoja ja 10 % oli lahjoja. Muut luovutukset olivat harvinaisempia.

Kauppahintarekisterin tietoja käytetään muun muassa kiinteistöjen arvioinnissa, yleisessä hintaseurannassa, verotuksessa, maankäytön suunnittelussa ja luotonannossa.

4.3 Kiinteistön omistuksen rekisteröinti ja käyttäminen vakuutena

Maanmittauslaitos huolehtii kiinteistöihin kohdistuvien omistusoikeuksien ja muiden kiinteistön hallintaa koskevien oikeuksien ja rajoitusten rekisteröinnistä. Näitä tietoja ovat

- kiinteistön omistajatiedot (lainhuudot)
- kiinteistöön kohdistuvat kiinnitykset (lainan vakuutena käytettävät sähköiset panttikirjat)
- erityiset oikeudet (esim. vuokraoikeudet ja hallinnanjakosopimukset)
- muistutustiedot (esim. ulosmittaukset).

Vuonna 2021 tehtiin hakemuksesta noin 370 000 muutosta. Noin 63 000 merkintää tehtiin kirjaamisviranomaisen tai muun viranomaisen aloitteesta. Yleisesti hakemusten määrässä vuositasolla ei ole havaittavissa merkittävää vaihtelua. Vuosi 2021 oli kuitenkin hakemusten määrän suhteen ennätyslinen ja hakemuksia saapui tavanomaiseen vuoteen verrattuna noin 15 % enemmän. Hakemuksista suurin osa koski kiinteistön omistuksen kirjaamista (31 %), sähköisen panttikirjan siirtoa (37 %) sekä kiinnityksiä ja niiden muutosasioita (26 %). Vähemmän käsiteltiin erityisen oikeuden kirjaamisia, siirtämisiä ja muuttamisia (7 %).

Omistuksen kirjaamisen käsittelyyn kului keskimäärin 93 päivää, erityisen oikeuden käsittelyyn 68 päivää ja muiden kuin automaattisesti ratkaistujen kiinnitysten vahvistamisiin 34 päivää.

Maanmittauslaitos on pyrkinyt tehostamaan toimintaansa automatisoimalla prosessejaan sekä tarjoamalla kiinteistönvaihdon palvelua sekä asiakkaille käyttöliittymän kautta verkkopalveluna että kiinteistövaihdon toimijoille kuten pankeille ja kiinteistönvälittäjille rajapintapalveluna. Vuonna 2021 suurin osa omistuksen kirjaamisen hakemuksista saapuikin edellä mainittujen palvelujen kautta. Kaupanvahvistajan tekemään kiinteistönluovutusilmoitukseen yhdistettynä hakemuksia saapui 35 % ja muiden sähköisten kanavien kautta 28 %.

Sekä verkko- että rajapintapalvelusta saatavat tiedot mahdollistavat tällä hetkellä automaation selvissä kiinnitysasioissa, joissa hakijalle myönteisen ratkaisun edellytykset ovat olemassa. Edellä mainittujen palvelujen kautta haettiin vuonna 2021 yhteensä noin 144 000 kiinnitysasiaa. Näistä kiinnityksen vahvistamisista ratkaistiin automaattisesti 56 % ja sähköisen panttikirjan siirroista 94 %. Esimerkiksi pankkien hakemista sähköisten panttikirjojen siirroista tuli vuonna 2021 rajapintapalvelun

kautta valtaosa eli 84 %. Valtaosa (vajaa 80 %) kiinteistöjen ulosmittauksiin liittyvistä merkinnöistä saadaan suoraan viranomaiselta sähköisesti ja ne ratkaistaan automaattisesti.

Maanmittauslaitokselta edellytetään erityistä huolellisuutta tietojen käsittelyssä, koska lainsäädännön lähtökohtana on, että henkilöllä on oikeus luottaa lainhuuto- ja kiinnitysrekisteritietojen oikeellisuuteen. Näiden tietojen hallinnoinnilla ja niihin liittyvillä palveluilla turvataan kansallisen omistus- ja vakuusjärjestelmän toimivuutta.

4.4 Kiinteistön ulottuvuuden ja oikeuksien selvittäminen

Maanmittauslaitos vastaa koko Suomen alueella kiinteistöjen tietojen ylläpitämisestä ja 72 kunnan alueella yhdessä kunnan kanssa. Tiedot syntyvät ja muuttuvat maanmittaustoimituksissa ja viranomaispäätöksillä, joilla voidaan muun muassa muodostaa uusia kiinteistöjä, muuttaa kiinteistöihin liittyviä oikeuksia tai määrittää kiinteistön ulottuvuuksia.

Vuonna 2021 Maanmittauslaitoksessa suoritettiin noin 17 500 maanmittaustoimitusta ja annettiin noin 2 200 kiinteistörekisterinpitäjän päätöstä. Vastaavasti kunnissa suoritettiin maanmittaustoimituksia vajaa 3 300 ja kiinteistörekisterinpitäjän päätöksiä annettiin noin 830. Vajaasta 24 000 vuositaisesta muutostoitimesta Maanmittauslaitoksen osuus oli 83 %.

Maanmittauslaitos huolehtii kiinteistötietojärjestelmän hallinnoinnista. Järjestelmään tallennetaan tietoja kiinteistöistä ja kiinteistöjen ulottuvuudesta. Näitä tietoja ovat

- perustiedot (mm. kiinteistön nimi, tunnus ja pinta-ala sekä viittaukset arkistoihin)
- kiinteistön historiatiedot (ns. muodostumisen tiedot)
- erottamattomat määräalat ja erillisinä luovutetut yhteisalueosuudet
- osuudet yhteisiin alueisiin
- kaava-alueet ja rakennuskiellot
- rasiitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset (muun muuassa kiinteistön tieoikeudet)
- tiedot rekisteriyksikköä koskeneista kiinteistötoimituksista ja viranomaispäätöksistä.

Maanmittauslaitos teki kiinteistön jakamisia lohkomalla noin 13 200, mikä oli 74 % kaikista sen tekemistä maanmittaustoimituksista. Uusia kiinteistöjä muodostetaan eniten lohkomisissa, jotka käynnistyvät yleensä automaattisesti, kun asiakas on saanut rekisteröityä omistusoikeutensa. Lohkomiseen sekä omistusoikeuden rekisteröintiin kuluva yhteenlaskettu keskimääräinen käsittelyaika oli noin 7,0 kuukautta. Muut kiinteistöihin liittyvät muutokset, esimerkiksi tieoikeuksien perustamiset ja järjestelyt, käynnistyvät asiakkaan hakemuksesta, jolloin kestoajat vaihtelevat muutosten monimutkaisuuden ja alueen koon mukaan.

Maanmittauslaitoksessa suoritetaan myös yhteiskunnan infrastruktuurihankkeiden vaatimia maanomistukseen liittyviä toimenpiteitä, kuten maantie- ja ratatoimitukset, joissa hankkeen käynnistävä asiakas on usein viranomainen. Maan ja oikeuksien lunastuksiin liittyviä muutostoimia oli käynnissä 330 vuoden 2021 lopussa. Maanomistuksen selkeyttämiseen tähtäävistä toimista oli vuoden lopussa käynnissä 37 uusjakoa. Näissä hanke käynnistyy yleensä maatalouden tehostamistarpeesta.

Vuoden 2021 aikana rekisteröitiin 6 uutta kolmiulotteista kiinteistöä, ja tällä hetkellä niitä on yhteensä 14. Muodostaminen perustuu 2018 voimaan tulleisiin säädösmuutoksiin, jotka mahdollistavat päällekkäisten kiinteistöjen muodostamisen asemakaava-alueella.

Maanmittauslaitokselta edellytetään erityistä huolellisuutta tietojen käsittelyssä, koska lainsäädännön keskeisenä sisältönä on, että henkilöllä on oikeus luottaa kiinteistörekisteritietojen oikeellisuuteen. Kiinteistöjen tietoja on ylläpidetty satoja vuosia, ja siksi vanhimpien tietojen osalta oikeellisuutta ei voida aina taata. Tiedoissa on puutteita, laatueroja ja erilaisista aikaisemmista merkintäkäytännöistä johtuvia sisällöllisiä eroja. Laatua parannetaan jatkuvasti. Vuonna 2021 perusparannettiin reilun 170 000 kiinteistön tietoja, ja erityisesti aikoinaan tekstimuodossa kiinteistöille merkityille tieoikeuksille määritettiin sijainti maastossa.

4.5 Kiinteistöjen yhteisten alueiden hallinto

Yhteinen alue kuuluu kahdelle tai useammalle kiinteistölle yhteisesti. Näiden kiinteistöjen omistajista muodostuu osakaskunta. Maanmittauslaitos ylläpitää

- yhteisten alueiden osakaskiinteistöjen osuuskiluja ja
- osakaskunnan ilmoittamien yhteys henkilöiden yhteystietoja.

Yhteismetsät ovat kiinteistön omistajien vapaaehtoisesti perustamia yhteisiä alueita. Yhteismetsillä pyritään vähentämään metsien pirstoutumista ja lisäämään omistuksen kannattavuutta. Maanmittauslaitos huolehtii yhteismetsien alueiden rekisteröinnistä sekä liittää alueita niihin.

Vuoden 2021 lopussa 568 yhteismetsään kuului yhteensä noin 734 000 hehtaaria maa-alueita. Vuoden aikana perustettiin 39 uutta yhteismetsää ja yhteismetsien kokonaispinta-ala kasvoi noin 21 000 hehtaarilla.

Sekä yhteismetsien että muiden yhteisten alueiden tietoja tarvitaan muun muassa kalastukseen, metsästykseseen tai muuhun näiden alueiden käyttöä koskevaan tarkoitukseen.

4.6 Yksityisteiden hallinto

Kiinteistöille rekisteröityjen tieoikeuksien hallinnointia ja tienpitoa varten tieosakkaiden on mahdollista perustaa tiekunta. Maanmittauslaitoksen tehtävänä on pitää yllä tietoja tiekunnista lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa. Tiedot ovat osa kiinteistö tietojärjestelmää ja näitä tietoja ovat

- tiekunnan nimi ja tunnus
- mahdolliset säännöt ja yhteys henkilön tiedot
- luettelo kiinteistöistä, joiden alueella tie kulkee.

Vuonna 2021 Maanmittauslaitos rekisteröi 5 300 tiekuntien ilmoittamaa päätöstä, joilla muutettiin tiekuntien sääntöjä, toimihenkilöitä, ulottuvuustietoja tai vastaavaa. Tiekunta hoitaa itsenäisesti tien osakkaiden ja käyttäjien tietojen hallinnan sekä uusien tieoikeuksien myöntämisen.

Tiekuntien yhteystietoja tarvitsevat muun muassa kunnat, metsäkeskukset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuljetusyrittäjät. Maanmittauslaitos käyttää yhteystietoja mm. maanmittaustoimituksien tiedottamisessa. Tie kuntien tiet palvelevat tavallisesti maa- ja metsätalouden, asutuksen ja loma-asuntojen kuljetustarpeita.

4.7 Osakehuoneistojen omistuksen rekisteröinti ja käyttäminen vakuutena

Huoneistotietojen käsittelyssä alkoi vuoden 2019 alussa useamman vuoden kestävä, eri vaiheita sisältävä muutos, jonka kuluessa osakehuoneistojen omistukset ja panttaukset siirtyvät vähitellen sähköisiksi merkinnöiksi ja paperisista osakekirjoista luovutaan. Huoneistotietojärjestelmän ylläpidosta vastaa Maanmittauslaitos.

Maanmittauslaitoksen tehtävänä on vastedes rekisteröidä osakehuoneistojen omistukset ja panttaukset sekä ylläpitää osakkeiden perusteella hallittavien kohteiden tiedot. Tietoja ovat

- osakehuoneistojen omistajatiedot
- osakehuoneistoon kohdistuvat panttaukset
- luovutuksen ja panttauksen rajoitustiedot (esim. ulosmittaukset, rakentamisvaiheessa ostajaa suojaavat RS-rajoitukset)
- osakeryhmillä hallittavien kohteiden tiedot.

Sähköisen järjestelmän sisältö täydentyy vuosittain. Vuoden 2021 loppuun mennessä sähköisessä järjestelmässä oli noin 8 000 taloyhtiötä, joissa on noin 135 000 osakehuoneistoa. Vuoden 2021 kuluessa järjestelmässä oleviin osakehuoneistoihin kohdistui noin 56 000 omistuksen rekisteröintiä, 13 500 rekisteröityä panttausta ja niiden muutosasiaa sekä 27 000 rajoituksen merkitsemistä ja poistamista.

Jatkossa sähköisessä muodossa toimiva huoneistojen rekisteröinti ja vakuushallinta mahdollistaa tietojen hyödyntämisen esimerkiksi erilaisissa kaupallisissa, huoneistoihin, asunto-osakeyhtiöihin ja niiden kaupankäyntiin liittyvissä palveluissa.

4.8 Sijainnin esittäminen

Sijainnin yksikäsitteinen esittäminen edellyttää tarkkaa koordinaatti- ja korkeusjärjestelmää, joiden suhteen sijainti voidaan ilmoittaa. Kansainvälisessä toiminnassa, etenkin navigoinnissa ja paikannuksessa, edellytetään yhtenäisen ja maailmanlaajuisen, satelliittipaikannusta (GNSS) tukevan järjestelmän käyttöä. Maanmittauslaitoksen tehtävänä on ylläpitää valtakunnallisia koordinaattien, korkeuden ja painonvoiman vertausjärjestelmiä sekä määrittää näiden vertausjärjestelmien liitokset kansainvälisiin järjestelmiin. Nämä tiedot kuuluvat niin sanottuihin paikannuksen perustietoihin

Suomessa käytettävät vertausjärjestelmät määrittellään mittaushavaintojen ja niissä määriteltyjen pisteiden avulla. Näitä pisteitä ovat muun muassa

- taso- ja korkeuskiintopisteet
 - jotka käsittävät aktiiviset GNS-asetat sekä fyysiset kiintopisteet
- painovoimapisteeet.

Tasokiintopisteiden ylämpään eli tarkimpaan luokkaan kuuluu noin 50 kiinteästi asennettua, jatkuvasti toiminnassa olevaa GNSS-tukiasemaa (FinnRef-verkko), joista osa tuottaa kansallisen koordinaattijärjestelmän ylläpitämisen lisäksi dataa maailmanlaajuisen ja Euroopan laajuisen vertauskehysten ylläpitämiseksi. Maanmittauslaitoksen kiintopistetiedon hallintajärjestelmässä on noin 100 000 maastoon rakennettua kiintopistettä, joita täydentää yli 100 000 painovoimapistettä.

Maanmittauslaitos ylläpitää koordinaattimuunnosten tekemiseen tarvittavia muunnosmenetelmiä ja niihin liittyviä parametreja, joita tarvitaan esimerkiksi aikaisemmin eri koordinaattijärjestelmässä mitattujen pisteiden muuntamisessa nykyisin käytössä olevaan koordinaatistoon, tai muuntaessa globaaleista koordinaattijärjestelmistä kansallisiin.

Vertausjärjestelmien ylläpidolla mahdollistetaan kartoitusmittausten ja paikannuksen tarkkuus sekä eri aikoina tehtävien mittausten sopivuus toisiinsa. Kiintopisteitä voidaan käyttää mittausten lähtöpisteinä tai muunnosten tukipisteinä.

4.9 Ilmakuvaus- ja laserkeilaustoiminta

Maanmittauslaitos tuottaa erilaisiin paikka- ja maastotietojen tuotannon ja käytön tarpeisiin aineistoja ilmakuvaamalla ja laserkeilaamalla. Maanmittauslaitos tuottaa itse aineistoja omalla kalustollaan ja hankkii ilmakuvaus- ja laserkeilauspalveluja. Laserkeilaus on tekniikka, joka tuottaa tarkkaa kolmiulotteista tietoa maanpinnasta, sen muodoista sekä sen päällä olevista kohteista. Keilain tuottaa suuren määrän signaaleja, joita kutsutaan pistepilveksi.

Toiminnassa syntyy digitaalisessa muodossa olevia aineistoja, joista on laskettavissa eri käyttötarkoituksiin muita aineistoja. Näitä ovat

- ilmakuvat, joista johdetaan mm.
 - ortokuvia, jotka ovat mittaustarkoituksiin oikaistuja mittatarkkoja ilmakuvia, ja joiden avulla katselupalvelujen yhtenäiset kuvamosaiikkipinnat on toteutettu
 - stereomalleja
- pistepilvet, joista johdetaan mm.
 - automaattisesti- ja stereomallivusteisesti luokiteltuja pistepilviä
 - digitaalinen korkeusmalli, joka kuvaa maanpinnan korkeutta ruutumuodossa 2 metrin ruutukoossa
 - vinovalovarjoste, joka korostaa maaston muotoja.

Suomi laserkeilataan 6 vuoden kiertokaudella ja ilmakuvaetaan 3 vuoden kiertokaudella pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta. Kuvausohjelman mukaisesti suoritettavat ilmakuvaukset kattavat vuosittain yhteensä noin 100 000 neliökilometrin alueen. Vuosittaisesta tuotantotavoitteesta Maanmittauslaitos kuvaa itse noin puolet ja hankkii loput ostopalveluna.

Ilmakuvia ja niistä johdettuja aineistoja hyödynnetään maastotietojen päivittämisessä, metsävaratiedon keruussa, peltojen käytön valvonnassa ja useissa suunnittelutehtävissä sekä erilaisissa kartta- ja navigointipalveluissa. Pistepilviaineistoja hyödynnetään muun muassa metsävaratiedon keräämisessä, maaston ja sen peitteisyyden analysoinnissa, kolmiulotteisten rakennusten tuottamisessa sekä monissa infrahankkeissa suunnittelun perustietona.

4.10 Maastoa kuvaavan tiedon ylläpito

Maanmittauslaitos vastaa koko Suomen kattavan, maastoa ja sen yksityiskohtia kuvaavan tiedon tuottamisesta. Tietojen ylläpito perustuu pääasiassa kansallisiin ilmakuvauksiin ja laserkeilauksiin ja muilta tiedontuottajilta saatuihin aineistoihin. Tietoja saadaan kunnilta, valtion virastoilta ja muilta toimijoilta. Maastotarkistuksia tehdään ainoastaan kohdennetusti.

Ylläpidettäviä tietoja ovat

- rakennukset ja rakennelmat
- tiestö, rautatiestö ja vesikulkuväylästä
- maasto
- vesistö
- korkeussuhteet
- johtoverkostot
- erityiskäyttöalueet
- suojelukohteet.

Maastoa kuvaavien tietojen ylläpito on jatkuvaa ja siinä hyödynnetään laajaa yhteistyöverkostoa. Vähintään kerran vuodessa päivitettäviä tietoja ovat rakennukset ja rakennelmat, liikenne sekä suojelukohteet. Muut tiedot ajantasaistetaan 3–12 vuoden välein kansallisten ilmakuvausten ja laserkeilausten tuottamiin kaukokartoitusaineistoihin pohjautuen.

4.11 Paikannimet

Maanmittauslaitoksen tehtävänä on ylläpitää tietoja nimetyistä paikoista ja paikannimistä koko Suomen alueelta yhteistyössä Kotimaisten kielten keskuksen ja Oulun yliopiston kanssa. Tiedoissa on mm. nimetyille paikalle sijainti, luokitus sekä oikea tai suositeltava tapa kirjoittaa paikan nimi tai nimet Suomen virallisilla kielillä. Osa paikannimistä on käytettävissä ns. karttanimistönä.

Vuonna 2021 Suomen paikannimiä oli yli 800 000. Paikannimiaineistossa on otettu käyttöön tarkennettu ja uudistettu nimettyjen paikkojen luokitus. Paikannimitietojen ylläpito on jatkuvaa.

Paikannimistöä käytetään yhdessä maastotietojen kanssa kartantuotannossa ja paikkatietosovelluksissa sekä runsaasti myös itsenäisinä tietoina mm. viestinnässä ja paikkojen haussa. Nimitietoja voidaan liittää muihin tietoihin esimerkiksi pysyvien yksilöivien kohdetunnusten ja sijainnin avulla.

4.12 Osoitetietojen hallinta

Maanmittauslaitos ylläpitää tiestöön liittyviä osoitetietoja ja saarten sekä muiden tieverkon ulkopuolella olevien alueiden rakennuspaikkojen osoitteita. Osoitetiedot perustuvat kunnan osoitejärjestelmään ja kunnasta saatuihin tietoihin.

Tietoja voidaan käyttää muun muassa sellaisiin navigoinnin tarkoituksiin, joissa ei ole tarvetta yksikäsitteisesti tunnistaa esimerkiksi yksittäistä rakennusta.

Nykyisin tiestöön liittyvien osoitteiden sijainnit tuotetaan laskennallisesti ja lopputulos on paikoin epätarkka. Maanmittauslaitos on aloittanut valtakunnallisen rakennusten ja muiden osoitteella kuvattavien kohteiden tarkan sijainnin hallinnan kehittämisen yhdessä osoitetietoja tuottavien ja käyttävien toimijoiden kanssa.

4.13 Kuntajako ja siihen pohjautuvat muut aluejaot

Maanmittauslaitos ylläpitää kuntarajoja ja niihin perustuvia aluejakoja. Ylläpidettäviä aluejakoja ovat

- kuntien aluetiedot ja niistä johdettavat
- maakuntien rajat
- aluehallintovirastojen rajat
- valtakunnanraja.

Kuntajako saadaan kiinteistörajoista ja tuotetaan kunkin vuoden alun tilanteesta. Kuntien viralliset rajat ulottuvat merialueella valtakunnanrajaan saakka ja aineisto sisältää myös kuntien maantieteellisesti erillään olevat alueet, niin sanotut enklavit. Aineisto ei sisällä tietoa rantaviivasta. Muiden alueiden rajat sekä eri käyttötarkoituksiin yleistetyt, neljässä eri mittakaavassa käytettäväksi sopivat kuntajakoaineistot tuotetaan tarkasta kuntajaosta.

Kuntien viralliset pinta-alat muun muassa valtionhallinnon tarpeisiin saadaan tästä aineistosta. Kuntarajoihin perustuvia aluejakoja käytetään esimerkiksi tilastollisen tiedon esittämiseen sekä erilaisten paikkatietojen visualisointiin ja kartantuotantoon.

4.14 Paikkatietoaineistojen ja -palvelujen löydettävyys

Maanmittauslaitoksen on tarjottava palveluja tukemaan paikkatietoinfrastruktuurin toimivuutta ja yhtenäisyyttä. INSPIRE-direktiivin mukaan EU:n jäsenmaiden on laadittava metatiedot direktiivin piiriin kuuluvista paikkatietoaineistoista ja -palveluista sekä julkaistava ne hakupalvelussa. Maanmittauslaitoksen toteuttama palvelu mahdollistaa paikkatiedon tuottajille metatietojen tallentamisen ja jakelun. Palvelu on käytettävissä myös muiden aineistojen ja palvelujen metatiedoille.

Metatiedot koskevat

- paikkatietoaineistoja, joista kuvataan mm. maantieteellinen ja ajallinen kattavuus, tuotantoprosessi ja saatavuuteen liittyviä rajoituksia
- paikkatietopalveluja, joista kuvataan muun muassa tarjottavat aineistot ja linkit itse palveluun.

Vuonna 2021 palvelussa oli yli 300 käyttäjää, jotka edustavat yli 150 organisaatiota. Metatiedot on julkaistu yli 1 500 paikkatietoaineistolle tai -palvelulle. Niistä kolmasosa ei kuulu direktiivissä velvoitettuihin tietoihin.

Metatietoja käytetään useissa eri palveluissa, sekä Suomessa että Euroopassa. Käyttäjät hyödynävät metatietoja etsiessään paikkatietoaineistoja tai -palveluja sekä arvioidessaan aineistojen ja palvelujen soveltuvuutta omaan käyttötarkoitukseensa. Euroopan komissio muodostaa metatiedoista vuosittain kullekin jäsenmaalle direktiivin toimeenpanon kansalliset seurantaindikaattorit.

4.15 Arkistoaineistot

Maanmittauslaitoksella on sen toiminnan tuloksena syntyvään asiakirjalliseen tietoaaineistoon arkistointivastuu. Lisäksi Maanmittauslaitos on saanut hallinnollisten muutosten seurauksena muiden viranomaisten arkistoja säilytettäväkseen: kirjaamistehtävien siirtyessä Maanmittauslaitoksen vastuulle käräjäoikeuksien kirjaamisarkisto ajalta 1.12.1993 vuoteen 2010 saakka sekä Geodeettisen laitoksen arkisto vuoteen 2014 saakka. Osa Maanmittauslaitoksen hallussa olleista vanhimmista asiakirjallisista tietoaaineistoista on luovutettu Kansallisarkistoon pysyvään säilytykseen.

Vuonna 2020 Maanmittauslaitoksen arkistokokonaisuudet ovat

- maanmittausarkisto, jossa on maanmittaustehtävien hoidossa syntyviä asiakirjoja ja karttoja
- kirjaamisarkisto, jossa on kirjaamistehtävien hoidossa syntyviä asiakirjoja
- hallintoarkisto, joka muodostuu yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon asiakirjoista
- kartta-arkisto, joka koostuu Maanmittauslaitoksen tuottamista painetuista kartoista, kaava- ja mittausarkistosta sekä ilmakehu-arkistosta
- Geodeettisen laitoksen arkisto.

Arkistoja on sekä analogisessa että digitaalisessa muodossa. Vanhoja asiakirjoja ja karttoja digitoidaan Maanmittauslaitoksen tehtäviin kuuluvien tarpeiden perusteella joko ennalta sovittujen suunnitelmien mukaisesti tai yksittäisiin tarpeisiin perustuen. Uudet asiakirjat ovat syntysähköisiä. Digitaalisessa muodossa olevia tietoja on mahdollista hyödyntää ajasta ja paikasta riippumatta.

Vuonna 2021 Maanmittauslaitoksen hallussa oli noin 15 hyllykilometriä asiakirja-aineistoa ja yli 550 000 erillistä karttaa. Sähköisen arkiston koko on noin 455 teratavua. Vuosittainen lisäys on noin 50 teratavua.

Maanmittauslaitos käyttää arkistojaan aktiivisesti ja niitä hyödyntävät ammatti- tai virkakäytössä myös muut julkisen hallinnon toimijat kuten kuntaviranomaiset, oikeuslaitos, elinkeino- ja ympäristökeskukset sekä aluehallintoviranomaiset. Yksityissektorilla tiedon tarvisijoita on kiinteistöväilytyksessä, siihen liittyvässä pankkitoimessa, maanmittausalan suunnittelu- ja konsulttitoiminnassa sekä metsäsektorilla. Tietoja käytetään moniin tarkoituksiin; esimerkiksi historiallisilta ilmakuvilta voidaan tulkita metsien peitteisyyden muuttumista, kaupungistumisen kerroksellisuutta sekä maankäytön muutoksia eri vuosikymmeniltä.

4.16 Tutkimustiedot

Maanmittauslaitos harjoittaa tieteellistä tutkimusta ja julkaisee tutkimustensa tuloksia geodesian, paikannuksen, navigoinnin, geoinformatiikan, kartografian, laserkeilauksen sekä kaukokartoituksen aloilta sekä edistää tutkimusten hyödyntämistä. Useimmissa tutkimusprojekteissa laaditaan tutkimussuunnitelman ohella aineiston hallintasuunnitelma.

Tutkimusprojekteissa muodostuu tutkimusaineistoja, kuten mittausdataa, ja tutkimusjulkaisuja, kuten artikkeleita. Maanmittauslaitoksessa tuotetaan tutkimustietoa

- ulkopuolisten rahoittajien rahoittamissa tutkimusprojekteissa
- tilaustutkimuksissa
- Maanmittauslaitoksen sisäisissä kehitysprojekteissa.

Osa Maanmittauslaitoksen tutkimustoiminnasta on ulkopuolisten rahoittajien rahoittamaa ja niiden osalta työ toteutetaan rahoittajien ehtojen mukaisesti. Ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavissa projekteissa syntyvät tutkimusaineistot tallennetaan soveltuvin osin avoimesti. Näissä projekteissa tuotetut tutkimusjulkaisut puolestaan ovat pääosin avoimia. Tilaustutkimusten aineistot ja tutkimustulokset ovat suurelta osin salassa pidettäviä. Sisäisten kehitysprojektien aineistot ja tulokset ovat julkisia, ja niiden julkaisutavasta päätetään tapauskohtaisesti.

Vuonna 2021 Maanmittauslaitoksessa tutkimustoiminnan perusteella julkaistiin 110 tieteellisesti referoitua julkaisua, 3 muuta tieteellistä julkaisua sekä 30 muuta julkaisua.

Hankkeiden tutkimusaineistoja on tallennettu ja avattu oman tieteenalan kannalta tärkeissä avoimen tieteen kansallisissa tai kansainvälisissä arkistoissa tai tallennuspalveluissa. Tutkimushankkeen ja aineiston julkaisijan on varmistettava, ettei julkaiseminen ole julkisuuslain, EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen, tietosuojalain tai tekijänoikeuslain vastaista tai Maanmittauslaitoksen tutkimussopimusten vastaista.

4.17 Muita tietoja

Maanmittauslaitos huolehtii ja ylläpitää muitakin, erityistarkoituksiin tarpeellisia tietoja ja tietoaineistoja. Näitä ovat esimerkiksi

- erilaisten karttalehtijakojen tiedot,
- valtakunnan rajojen tiedot sekä
- kiinteistötehtävien yhteydessä suoritettavien kiinteistöarviointien tukena käytettävät korvaussuositukset ja arviointimenetelmien kuvaukset.

5 Tietojen luovutus ja palvelut verkossa

5.1 Asiointi- ja yhteydenottotavat

Maanmittauslaitoksen asiakaspalvelu sai vuonna 2021 noin 309 000 yhteydenottoa. Se on lähes 16 % enemmän kuin edellisellä vuonna ja määrä on kahden edellisen vuoden aikana kasvanut voimakkaasti. Käyntiasiointien määrä jatkoi laskua ja jopa puolittui vuoteen 2019 verrattuna lähinnä covid-19-pandemian vuoksi asetettujen rajoitusten vuoksi. Yhteydenotot muilla tavoilla vastaavasti lisääntyivät. Kuvassa 4 on esitetty muutosta.

Kuva 4. Yhteydenottotavat ja -määrät prosentteina kunkin vuoden yhteydenotoista vuosina 2017–2021

Yhteydenotot vuonna 2021 tapahtuivat

- käyntiasiointina jossain 26 palvelupisteestä (8 % prosenttia yhteydenotoista)
- soittamalla valtakunnalliseen puhelinpalveluun (43 %)
- sähköpostitse tai verkkolomakkeella (22 %)
- Maanmittauslaitoksen asiointipalvelussa itsepalveluna (21 %)
- verkkosivujen kautta chat-palvelussa (5 %).

Maanmittauslaitoksen palvelupisteiden aukioloaikoja ja asiakaspalvelun toimintaa on uudistettu vastaamaan asiakastarpeita. Asiakkaiden käyntiasiointia on entistä useammassa palvelupisteessä voitu keskittää kahdelle tai kolmelle viikonpäivälle aiemman viiden sijaan. Asiakkaiden siirtyessä käyttämään yhä enemmän sähköisiä asiointikanavia on palveluresursseja siirretty käyntiasioinnista puhelinpalvelun, verkkolomakkeiden, sähköpostin sekä chat-palvelun tarjoamiseen. Vuonna 2021 käyntiasiointia palvelupisteissä rajoitettiin aika ajoin covid-19-pandemian pahimmilla levinneisyysalueilla, jolloin tietyt palvelupisteet siirtyivät toimimaan pelkästään ajanvarauksella. Tutkimuksen mukaan asiakkaat ovat muutoksista huolimatta tyytyväisiä samaansa palveluun.

Maanmittauslaitoksen verkkoportaalien ja rajapintapalvelujen häiriöttömyys oli huoltokatkot pois lukiin 99,9 %. Verkossa tarjottavissa palveluissa on käytetty laajalti muun muassa julkisen hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista tunnistautumisen (1,42 miljoonaa tunnistautumista vuonna 2021) ja maksamisen toiminnallisuuksia, jotka näkyvät asiakkaalle samanlaisina muissakin julkisen hallinnon verkkopalveluissa.

Asiakkaisiin ollaan yhteydessä tai asiakas itse ottaa suoraan yhteyttä muun muassa toimitustuotannon tai kirjaamisasioiden toimeksiantojen hoitamisen yhteydessä. Näiden yhteydenottojen määrää ei tilastoida.

5.2 Tiedot ja asiointi verkossa

Vuoden 2021 aikana Maanmittauslaitoksen ulkoisilla verkkosivuilla vierailtiin lähes 9,7 miljoonaa kertaa, joka on 35 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Keskimäärin vierailuja oli 810 000 kuukaudessa. Sivustolle suoraan tulevien osuus oli jopa hieman kasvanut. Vuonna 2021 suoraan tulevia oli 54 % kaikista kävijöistä. Hakukoneiden kautta tulevien osuus oli selvästi pienempi, 43 %. Mobiilikäyttäjien eli kännykällä tai tabletilla verkkosivuja selaavien osuus on pysynyt kutakuinkin ennallaan. Mobiilikäyttäjiä on noin kolmannes kaikista käyttäjistä.

Karttapaikka-verkkopalvelua käytti keskimäärin 18 900 henkilöä joka päivä eli vuonna 2021 oli yli 6,9 miljoonaa kävijää. Kävijämäärä laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna (3,2 %). Kiinteistövaihdannan sivuilla vierailtiin viime vuonna 100 000 kertaa, kasvua oli 31 % vuoteen 2020 verrattuna.

Maanmittauslaitoksen asiointipalvelun käyttö on kasvanut voimakkaasti. Asiointipalveluun kirjaututtiin vuonna 2021 noin 370 000 kertaa (keskimäärin yli 1 000 kirjautumista päivässä). Palvelussa asiakas voi ostaa ja ladata tuotteen (mm. rekisteriote tai -todistus, karttatuloste) välittömästi itselleen. Vuonna 2021 tuotteita ladattiin yli 65 000 kertaa.

Viranomaiset ja muut käyttöluvan saaneet toimijat saavat kiinteistöjen omistus-, rasite-, sijainti-, kauppahinta- ym. tietoja kiinteistötietopalvelusta (5,86 miljoonaa tietohakua). Viranomaiset ja ammattimaiset kiinteistötietojen käyttäjät ovat siirtyneet käyntiasioinnista lähes kokonaan verkossa tapahtuvaan omatoimiseen käyttöön.

Toteutuneista kiinteistökaupoista tarjotaan jatkuvasti päivittyvää tilastotietoa avoimessa verkkopalvelussa. Kaupanvahvistajien yhteystiedot ovat myös avoimesti saatavilla Maanmittauslaitoksen ulkoisilla sivuilla.

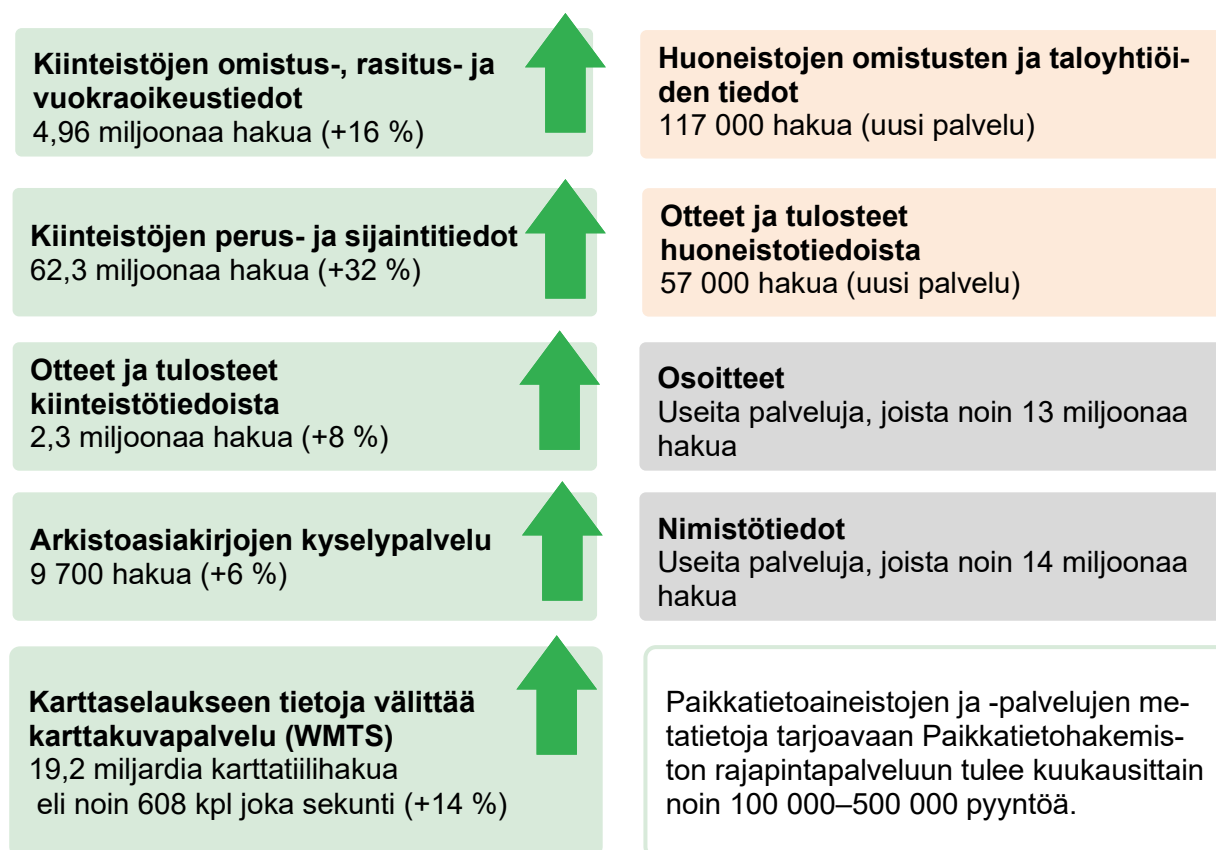
Vuonna 2021 julkaistiin selailuun ilmakuva-arkiston digitoituista kuvista tuotettuja orto-oikaistuja ilmakuvia. Paikkatietokannan katselupalvelu mahdollistaa eri aikakausien kuvien vertailua keskenään sekä vertailun nykypäivän aineistoihin. Vanhoja, aikoinaan paperisina julkaistuja perus- ja topografikarttoja sekä vanhoja Karjalan alueen karttoja on ollut saatavilla jo aiemmin muissa verkkopalveluissa.

5.3 Tiedonsiirron palvelut

Maanmittauslaitos on vuodesta 2004 siirtynyt asteittain tiedonsiirrossa rajapintapalvelujen tarjoamiseen. Näistä palveluista on nykyisin saatavissa lähes kattavasti kiinteistöjen omistusten, rasiitusten, vuokraoikeuksien ja sijainnin tietoja, kiinteistötehtäviin liittyvien arkistoitujen asiakirjojen tietoja, maaston tietoja, kiinteistöluovutusten tietoja, huoneistojen omistusten ja taloyhtiöiden tietoja sekä tietoja muutamista muista Maanmittauslaitoksen vastuulla olevista aineistoista.

Maanmittauslaitos tarjoaa 29 erilaista rajapintapalvelun kautta 208 erilaista tuotetta. Tuotteet ovat eri käyttötilanteisiin sopivia tiedonsiirron sisältöjä, jotka ovat joko rakenteisia tai valmiiksi muokattuja. Rajapintapalvelut mahdollistavat ajantasaisen tiedon saannin suoraan Maanmittauslaitoksen tietoa-aineistoista. Sopimuskumppanit hyödyntävät näitä palveluja omille asiakkailleen toteuttamissaan palveluissa. Maanmittauslaitos hyödyntää itse omassa tuotantotoiminnassaan samoja rajapintapalveluja, joita se tarjoaa asiakkailleen.

Maanmittauslaitoksen rajapintapalvelujen käyttövolyymit ovat mittavia. Kuvassa 5 on tietojen hakumääriä vuodelta 2021 ja muutoksia edelliseen vuoteen. Huoneistojen omistusten ja taloyhtiöiden tietojen tarjonta on vasta alkanut ja tietojen kattavuus on vielä vajaa. Nimistötietoja ja osoitetietoja tarjoavissa palveluissa on vuoden kuluessa tapahtunut sekä teknologisia että sisällöllisiä muutoksia, ja hakujen määrät edellisvuoteen nähden eivät ole vertailukelpoisia.

Kuva 5. Tietojen hakujen määriä Maanmittauslaitoksen rajapintapalveluissa

Maanmittauslaitos tarjoaa kiinteistöjen ja niiden omistuksen tietojen muutoksista sekä kiinteistöluovutuksista tietoja kunnille, Verohallinnolle, Digi- ja väestötietovirastolle sekä muutamille muille viranomaisille ja toimijoille, jotka lain perusteella voivat tietoja saada. Tämä mahdollistaa tietojen ylläpidon näiden toimijoiden omissa järjestelmissä. Tiedon tarvitsija joko noutaa tai saa sopimuksen mukaisesti ennalta määritellyin aikavälein tietoaineiston Maanmittauslaitoksen palvelusta. Aineistopalvelun kautta tietohakua oli yli 23 000.

Maanmittauslaitos on toteuttanut kiinteistönvaihantaan liittyviä tiedonsiirron palveluja yhteen toimiviksi muun muassa pankkien ja kiinteistönvälittäjien käyttämien palvelujen kanssa.

Avoimien aineistojen tiedostopalvelun käyttö kasvoi selvästi. Palveluun tehtiin 35 miljoonaa tiedostohakua (+15 %), joilla ladattiin 113 teratavua aineistoja. Aineistomassasta suurin osa on ortokuvia ja laserkeilausaineistoja. Palvelun kautta on tarjolla 68 tuotetta.

Maanmittauslaitos tarjoaa julkisen hallinnon yhteisenä tukipalveluna viranomaisille tai julkista tehtävää hoitaville toimijoille mahdollisuutta käyttää karttaa heidän omissa verkkopalveluissaan. Suomi.fi-kartat-palvelun kautta tuli merkittävä osa (noin 1/3) kaikista karttakuvapalvelun (WMTS) pyynnöistä.

5.4 Avoin data

Maanmittauslaitos tarjoaa avoimena datana nimistö- ja maastotietoja, ilma- ja ortokuvia, laserkeilauksella tuotettuja ilmapistepilviä, perus-, maasto-, yleis- ja taustakarttoja, korkeusmalleja, kiintopistetietoja sekä hallinto- ja kiinteistöjaotustietoja ja lisäksi kiinteistökauppojen tilastotietoja. Vuoden 2021 aikana jatkettiin arkistotietojen tarjoamista avoimesti, kun vanhat ilmakuvat tulivat saataville jo aiemmin saatavilla olleiden vanhojen karttojen lisäksi.

Avoin data on Maanmittauslaitoksen linjauksen mukaan maksutonta asiakkaille, mutta joistakin palveluista peritään teknistä ylläpitomaksua.

5.5 Tilastot

Maanmittauslaitos julkaisee vuosittain yleistilastojulkaisuna vuositilaston, jossa on kerrottu laitoksen eri toimintasektoreiden vuosittaiset suoritelmäärät. Lisäksi vuositilastossa ovat tiedot kiinteistöjen lukumääristä sekä Suomen kuntien maa- ja meripinta-aloista. Maanmittauslaitoksen vuositilasto kuuluu Suomen virallisen tilaston (SVT) sarjaan, joka on yhteiskunnan kehitystä ja tilaa kuvaavien tilastojen kattava kokoelma. Virallisen tilaston perustiedot ovat maksutta kaikkien käytettävissä.

Lisäksi Maanmittauslaitos tuottaa kiinteistökaupoista tilastotietoa verkkopalveluna, joka sisältää myös Suomen virallisena tilastona kiinteistöjen kauppahintatilaston.

6 Yhteenveto ja kehittämiskohteet

Vuosi 2021 oli poikkeuksellinen johtuen edelleen jatkuneesta covid-19-pandemiasta. Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan osalta korostui asiakkaiden tiedonsaannin ja asioinnin toimivuus poikkeustilanteessa. Sähköisten palvelukanavien merkitys kasvoi entisestään ja poikkeustilanne lisäsi erityisesti tarvetta kehittää toimintamalleja asiakkaiden palvelemiseksi. Maanmittauslaitoksen sisäisessä toiminnassa poikkeustilanteeseen sopeutumista helpotti se, että monipaikkainen työskentely on ollut mahdollista ja laajasti käytössä jo useiden vuosien ajan. Tästä huolimatta varmistettiin mm. tietojen suojaamisen ja tietoturvan riittävyyttä ja toimivuutta muun muassa tarkistamalla sisäisen tiedonhallinnan ohjeistus ja työskentelymallit. Poikkeustilan aikana korostui edelleen tarve kehittää laitoksen digitaalista työympäristöä. Maanmittauslaitoksen tiedonhallinta ei vaarantunut pandemian vuoksi.

Maanmittauslaitoksen yhtenä strategisena tavoitteena on aktiivinen toimiminen ja vaikuttaminen ekosysteemeissä ja verkostoissa. Maanmittauslaitoksen tiedonhallintaa ja siihen liittyviä prosesseja kehitetään vastaamaan yhteiskunnan ja asiakkaiden muuttuvia tarpeita. Merkittäviltä osin kehittämisen tapahtuu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Seuraavassa keskeisiä kehittämiskohteita:

- Huoneistotietojen hallinnan siirtäminen valtakunnan tasolla digitaalseksi sekä tämän muutoksen mahdollistamien uusien toiminnallisuuksien ja tietokokonaisuuksien kehittäminen jatkuu. Yhteistyössä on julkisen hallinnon toimijoiden lisäksi mukana runsaasti myös yksityisen sektorin toimijoita.
- Maanmittauslaitos jatkaa yhdessä osoitetietoja tuottavien ja käyttävien toimijoiden kanssa valtakunnallisen rakennusten ja muiden osoitteella paikannettavien kohteiden tarkan sijainnin hallinnan kehittämistä ja tukee osoitetietojärjestelmään liittyvän lainsäädännön laatimista
- Maastotietojen tuotannon, ylläpidon, yleistyksen ja perusparannuksen prosessien ja työvälineiden kehittäminen jatkuu. Kehittämistä tehdään yhteistyössä kuntien ja muiden tietoja tuottavien toimijoiden sekä tiedon käyttäjien kanssa.
- Maanmittauslaitoksen tietojen luovutuksien palveluissa on käynnissä useita uudistuksia, jotka näkyvät asiakkaille palvelujen avoimuudessa ja hinnoittelussa, tuotteiden ja tietojen sisällöissä ja teknisessä toteutuksessa.
- Maanmittauslaitos seuraa EU-laajuisen säädöspohjan muutoksia, joita tällä hetkellä kohdistuu avoimeen dataan, tietojen uudelleen käyttöön ja laajemminkin EU:n datastrategiaan. Näitä seurataan ja toimintaa suhteutetaan tuleviin vaatimuksiin.
- Maanmittauslaitoksen toimintaympäristössä hyödynnetään digitalisaatiota ja siinä tapahtuvat muutokset vaikuttavat laajasti toimintaan. Tällä hetkellä tapahtuu kehittymistä esimerkiksi pilvipalvelujen ja avoimen lähdekoodin osalta. Nämä edellyttävät strategisia valintoja sekä toiminnan tueksi periaatteita ja linjauksia.

Maanmittauslaitos jatkaa työtään sekä tiedon käyttäjänä että tiedon tarjoajana sen eteen, että yhdenkään toimijan ei tarvitse säilyttää, tallentaa ja ylläpitää toisen organisaation ylläpitämää tietoa itsellään, vaan että käytössä ja tarjolla on aina ajantasainen tieto. Tietojen luovutusten tunnusluvut sekä asiointipalveluissa että tiedon siirron palveluissa osoittavat, että Maanmittauslaitoksen tiedoilla on suuri kysyntä.